

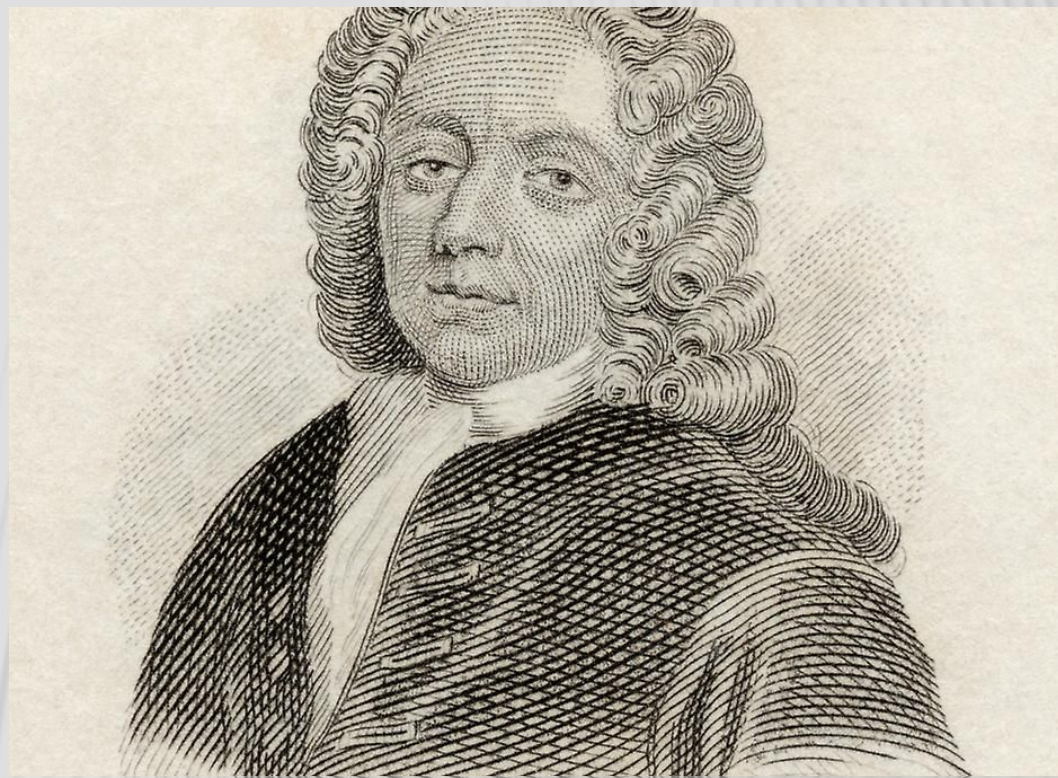
ЛІТАРАТУРНАЕ ЖЫЦЦЁ

У XVIII ст. у літаратуры беларускіх зямель шырока замацавалася польская мова. Пад уплывам Асветніцтва з'яўляюцца творы класічнага і сентыментальнага характару. Зварот да народнай гутаркі назіраўся ў такіх званых «нізкіх» драматургічных жанрах. Напрыклад, у пастаноўках **Каятана Марашэўскага** і **Міхала Цяцерскага** выкарыстоўвалася беларуская мова. У забельскім калегіуме на Віцебшчыне яны арганізавалі школьны тэатр. У беларуска-польскай «Камедыі» К. Марашэўскі паказаў цяжкае жыццё прыгоннага селяніна Дзёмкі. М. Цяцерскі ў камедыі «Доктар па прымусу» стварыў цікавыя вобразы беларускіх сялян Хведара і Апанаса.

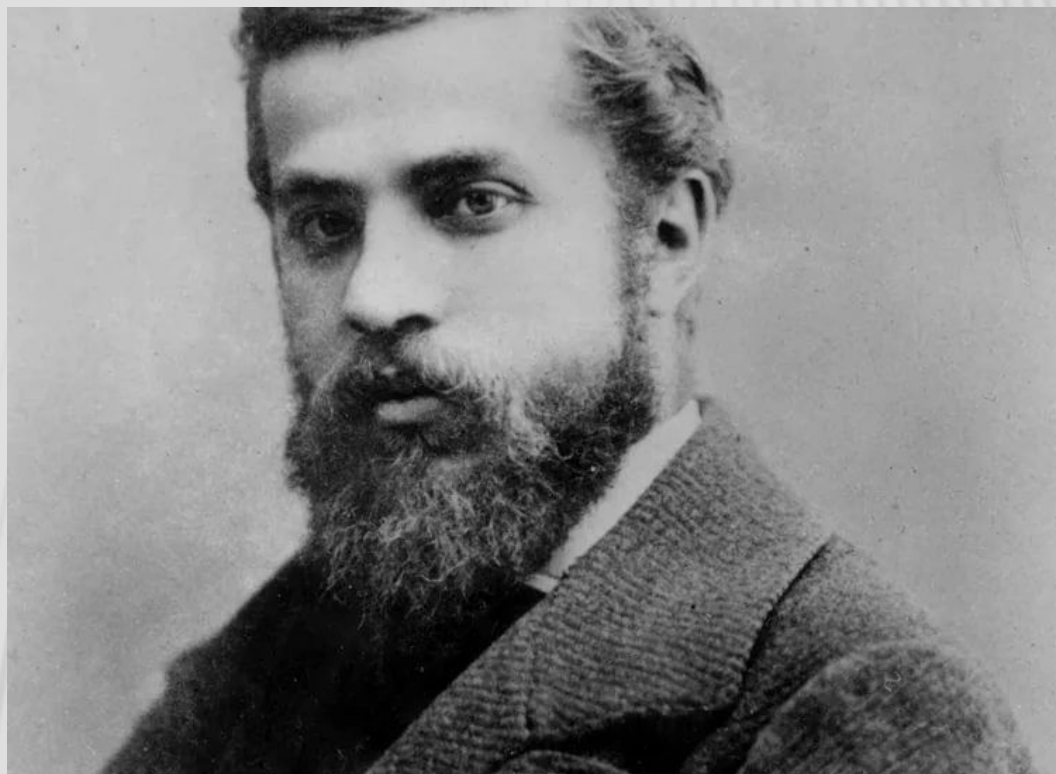
«КАМЕДЫЯ» К. МАРАШЭЎСКАГА

Пачатак перыядычнаму друку ў Беларусі і Літве паклаў **Ян Пашакоўскі** (1684 - 1757). Ён выкладаў філасофію, граматыку і багаслоўе ў Коўне, Вільні, Нясвіжы, выхоўваў сыноў магната Міхала Казіміра Радзівіла (Рыбанькі). Галоўнай справай жыцця Яна Пашакоўскага стала выданне календароў. Толькі ў Вільні на працягу 1737 – 1749 гг. ён апублікаваў дваццаць «Палітычных каляндарыккаў». Адзін з іх прызначаўся для жанчын, што не было ўласціва гэтаму часу. У календарах крытыкавалася геліяцэнтрычная сістэма М. Каперніка, пералічваліся астранамічныя з’явы, называліся найважнейшыя падзеі з гісторыі ВКЛ і Польшчы.

ЯН ПАШАКОЎСКІ

У другой палове XVIII ст. выданне «Палітычных каляндарыкаў» працягнуў у Вільні **Францішак Папроцкі** (1723 – 1805). Ён таксама выдаваў і рэдагаваў штотыднёвік на польскай мове «*Кур'ер Літэўскі*», у якім змяшчаў шмат матэрыялаў з Беларусі. У гэтым выданні Папроцкі надрукаваў невялікую кнігу К. Галоўкі «Хатнія звесткі пра Вялікае Княства Літоўскае». Яна стала першай энцыклапедыяй, паколькі давала інфармацыю па геаграфіі, прыродзе, гісторыі беларуска-літоўскіх зямель.

ФРАНЦІШАК ПАПРОЦКІ

Першым перыядычным выданнем на тэрыторыі Беларусі лічыцца польскамоўная «*Газэта Гродзеньска*». Яе першы нумар выйшаў у маі 1776 г. На дзвюх старонках змяшчалася інфармацыя пра найбольш значныя падзеі ў Рэчы Паспалітай і свеце, асвятлялася мясцовае жыццё, друкаваліся аб'явы. Кароль Станіслаў Аўгуст Панятоўскі ўвёў пасаду цэнзара, які замяняў «ненадзейныя» для ўрада артыкулы паведамленнямі з іншых выданняў.

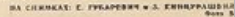
[illegible]

В. МАЛОВА

— У нас так уж сложилось: один — встал, а второй — встал обнимаясь с товарищем за воротом, и так — молчаливо, тогда не отвечая. В душе — несли (а не несли) ахиллесову, и работа не сложится.

В. ПОЛИШОВИЧ.

9 ноября 1972 года, г.р. Минск,

ABOLAK H

DOI: 10.1002/for

КАНЕЦ
